

EDICIÓ: Grup de divulgació de la història de Fals, Associació Cultural i Recreativa de Fals
COL·LABORACIÓ: Ajuntament de Fonollosa, Cooperativa UMAC, Arxiu Comarcal de Manresa

ASSOCIACIÓ CULTURAL I RECREATIVA DE FALS
Carrer de les escoles, s/n
08259 Fals (Fonollosa)
Telèfon: 938368003

El contingut d'aquesta edició és de divulgació de la història local del poble de Fals. En cap cas es vol ferir la sensibilitat de ningú i, serà d'agrair, que qualsevol errada o inexactitud en els escrits, sigui comunicada als redactors de Falchs.

La Mallencosa

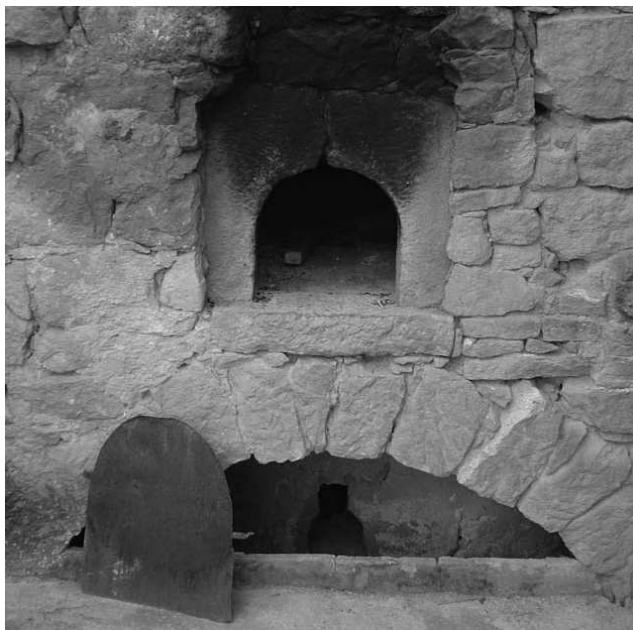
El nom d'aquesta casa prové del lloc on està situada, al vessant dret del torrent de la Mallencosa, dit també del Gaudó, una escorrentia que recull l'aigua que baixa del solell de la Gabriela i de dos o tres punts on neix aigua, almenys a la primavera. La casa la va edificar Cristòfol Torras Closa, tal com proclama la inscripció de la llinda d'una finestra: AVE MARIA / CRISTOFOL TORRAS / 1802. El Cristòfol tenia intenció de fer-se una casa al Raval d'Oliveres, perquè

el 2 de novembre de 1800 va comprar-hi al Tatger un solar quadrat de vuit per vuit canes, amb l'hort corresponent, per 60 lliures. Ignorem el motiu que va fer canviar de pensada al Cristòfol, que va deixar el terreny sense edificar i va anar a la Mallencosa a fer-se la casa en terra del mas Gabriela. De fet, el Cristòfol ja conreava terra d'aquest mas a la zona de la Mallencosa. El 1798, Ramon Sagristà, de la Gabriela, va establir al Cristòfol, que vivia a Monistrollet, tres quarteres de bosc, amb la condició que havia de reduir el bosc a vinya dins d'un termini màxim de deu anys. El bosc

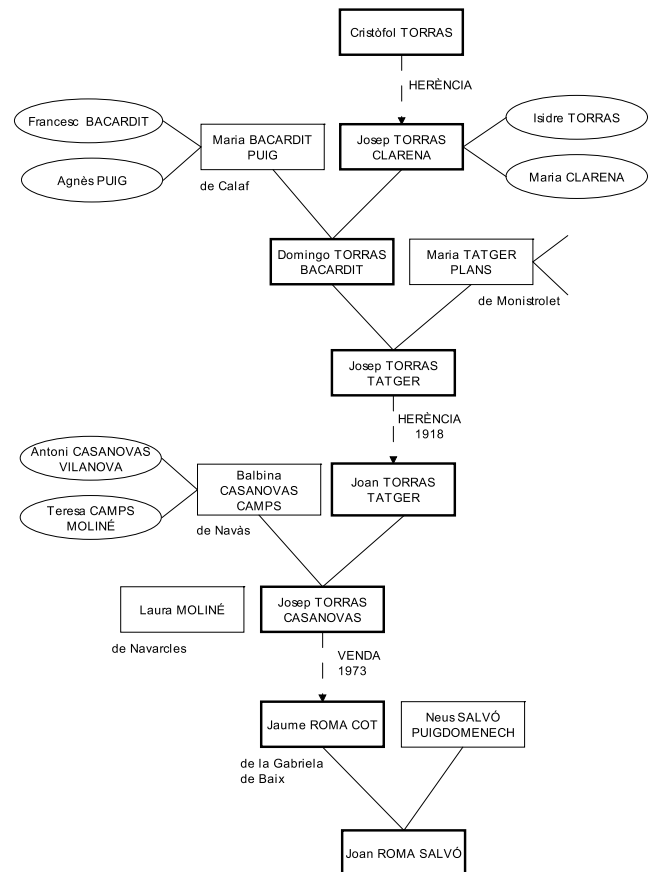
termenejava per la banda oest amb una vinya de la Gabriela que ja menava el Cristòfol a parts. Segurament el Sagristà va oferir al seu parcer l'oportunitat de fer-se la vivenda a prop del lloc on treballava.

El gener del 1814, el Cristòfol va vendre's el solar del Raval al Joan Font, dit el Jan del Molí, qui va aixecar la casa que hi ha ara. Va fer negoci, perquè en va treure 72 lliures i n'havia pagat 60. El 1811 es va casar amb una noia procedent de la parròquia de Sant Martí de la Massana, la Maria Ibanyas Fontanet. Potser els pares de la Maria estaven emparentats amb els Ibanyas d'Aguilar que van establir-se a cal Jepich. En els capítols hi ha una descripció detallada de la roba de l'aixovar de la núvia. A més de la roba blanca, hi havia tres vestits bons, l'un format per unes faldilles de barata amb un gipó d'espiga i mantellina de baieta, l'altre per unes faldilles d'estamena de Centelles amb gipó de panyo verdós i caputxa de baieta de la bona, i el tercer per unes faldilles de baieta blava amb gipó de panyo negre i caputxa de baieta. La roba anava dins de dues caixes noves, una de pi i l'altre de noguera. La núvia va arribar a la Mallencosa amb les dues caixes esmentades i 200 lliures en diner comptant i sonant. El matrimoni no va tenir fills, i les possessions del Cristòfol van passar al seu nebot Josep Torras Clarena (1806-1885), fill del seu germà Isidre, quan va morir sense testament, el 1835.

El nou propietari de la Mallencosa va reclamar al Jan del Molí les 72 lliures que aquest encara devia al seu oncle. Va aconseguir cobrar el deute el 1848, després d'una dilació de 34 anys. El Josep tenia, com a mínim, dos germans més; el Pere que es va casar amb una noia de Joncadella el 1844, i el Domingo que va ser el que va construir la casa anomenada cal Domingo. El Josep va ampliar la superfície de les seves terres; el 1842 va signar un contracte de rabassa amb l'amo de Caranyes, d'un tros situat a la Costa de Collbaix. Va casar-se amb Maria Bacardit Puig (1822-1884), de Calaf, i va tenir tres fills, anomenats Domingo, Francesc d'Assís i Paula.

Forn de coure pa de la Mallencosa

L'herència va anar al Domingo Torras Bacardit (1850-1917), el qual va contraure matrimoni amb Maria Tatger Plans (1860-1932), de baix a Monistrollet. El 1880 els va néixer el primogènit, i el van batejar amb el nom de Josep, com l'avi. Posteriorment van arribar més fills, dos nois i tres noies. Domingo va fer tractes per tenir més terra amb l'amo de les seves vinyes, que després de la partició de la Gabriela el 1891, era Leodegari Galí Casals. El 1894 li va cedir 5'5 quateres més, repartides en dues quarteres d'olivar, dues de vinya, nou quartans d'hort i sembrat, i nou quartans d'ermot. La part de les olives era la meitat, i la de la vinya, la quarta com de costum. El fill gran, el Josep, estava destinat a ser l'hereu, però va morir solter el 1918 de la passa de la grip, i aleshores va ocupar el seu lloc el seu germà Joan Torras Tatger. El Joan es va unir el 1930 amb Balbina Casanovas Camps, de Navàs, i per no trencar el costum, van posar al primer fill nascut, Josep, i al segon, Domingo. La Balbina i el Joan van morir respectivament el 1963 i 1966. El Mingo, el Josep i la seva muller Laura Moliné, de Navarcles, van ser els darrers habitants permanents de la Mallencosa. Van marxar cap a Sant Fruitós i el 1973 van vendre's la casa al propietari de la Gabriela de Baix, el comtable de Sabadell, Jaume Roma Cot. Després de la defunció del Jaume Roma, esdevinguda el 1984, la Mallencosa i la resta de la finca va passar a la seva muller Maria Neus Salvó Puigdomenech i al seus quatre fills. Des de l'any 1982, poc més o menys, la casa ha estat llogada a Eva Pio Saez i a Ramon Faixó Moncunill, de Manresa.